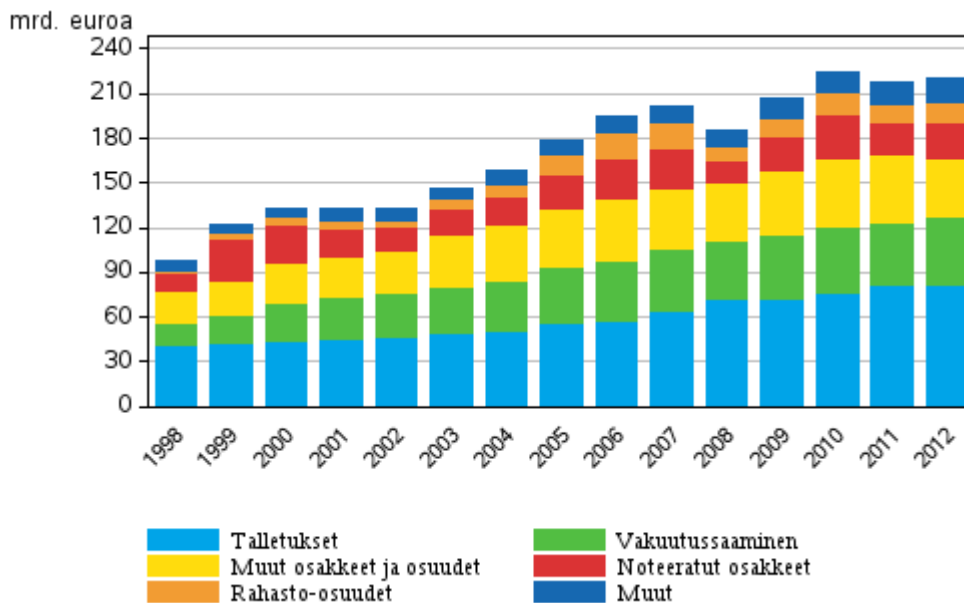

Rahoitustilinpito 2012

Kotitalouksien nettorahoitusvarat hupenivat vuonna 2012

Kotitalouksien rahoitusvarat olivat 220,2 miljardia euroa vuoden 2012 lopussa. Rahoitusvarat kasvoivat vuoden aikana vain 2,5 miljardia euroa. Kun velat kasvoivat vastaavasti 6,4 miljardilla 132,6 miljardiin, hupenivat kotitalouksien nettorahoitusvarat 87,6 miljardiin euroon. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen rahoitustilinpitotilastosta.

Kotitalouksien rahoitusvarat 1998-2012, mrd. euroa

Määräaikaistalletuksista käteistalletuksiin

Vuoden 2012 lopussa kotitalouksien rahoitusvaroista yli 80 miljardia eli 36 prosenttia oli talletuksia. Vaikka talletusten kokonaismäärä pysyi vuoden aikana käytännössä ennallaan, tapahtui niissä selkeä siirtymä määräaikaistalletuksista käteistalletuksiin. Vuoden 2012 lopussa kotitalouksien rahoitusvaroista 46 miljardia oli vakuutussaamisia, 39 miljardia noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia, 24 miljardia pörssiosakkeita ja 14 miljardia rahasto-osuuksia. Kotitalouksien nettomääräiset sijoitukset sekä pörssiosakkeisiin, että sijoitusrahastoihin lisääntyivät hieman edellisestä vuodesta.

Velkaantumisaste kohosi

Kotitalouksien lainavelat olivat 123,4 miljardia euroa vuoden 2012 lopussa. Lainavelat kasvoivat vuoden 2012 aikana yhteensä 6,1 miljardilla eurolla, minkä seurauksena kotitalouksien velkaantumisaste nousi 2,5 prosenttiyksiköllä 118,2 prosenttiin. Kotitalouksien velkaantumisaste lasketaan suhteuttamalla kotitalouksien lainavelat vuoden lopussa koko vuoden yhteenlaskettuun käytettävissä olevaan tuloon.

Sisällys

1. Kotitalouksien rahoitusvarat kasvoivat hieman mutta velkaantuminen jatkui vuonna 2012.....	4
1.1 Julkisen sektorin varallisuusasema parani.....	4
1.2 Pörssiosakkeiden liikkeeseenlasku piristyi.....	5
1.3 Kotimaiset sijoitusrahastot kasvoivat.....	5
1.4 Sijoittaminen ulkomailta Suomeen kasvussa.....	6
1.5 Yksityisen sektorin velka kasvoi.....	6

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kotitalouksien rahoitusvarat, milj. euroa.....	8
Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velat, milj. euroa.....	8
Liitetaulukko 3. Kotitalouksien rahoitusvarojen nettohankinta, milj. euroa.....	8
Liitetaulukko 4. Kotitalouksien velkojen nettohankinta, milj. euroa.....	9
Liitetaulukko 5. Yritysten rahoitusvarat, milj. euroa.....	9
Liitetaulukko 6. Yritysten velat, milj. euroa.....	10
Liitetaulukko 7. Nettorahoitusvarat sektoreittain, milj. euroa.....	10
Liitetaulukko 8. Rahoitustaloustoimet sektoreittain, milj. euroa.....	11
Liitetaulukko 9. Tilastollinen ero sektoreittain, milj. euroa.....	12

Kuviot

Kuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarojen muutos, mrd. euroa.....	4
Kuvio 2. Yritysten liikkeelle laskemien noteerattujen osakkeiden muutokset, mrd. euroa.....	5
Kuvio 3. Yksityisen sektorin velka suhteessa bruttokansantuotteeseen.....	6

Liitekuviot

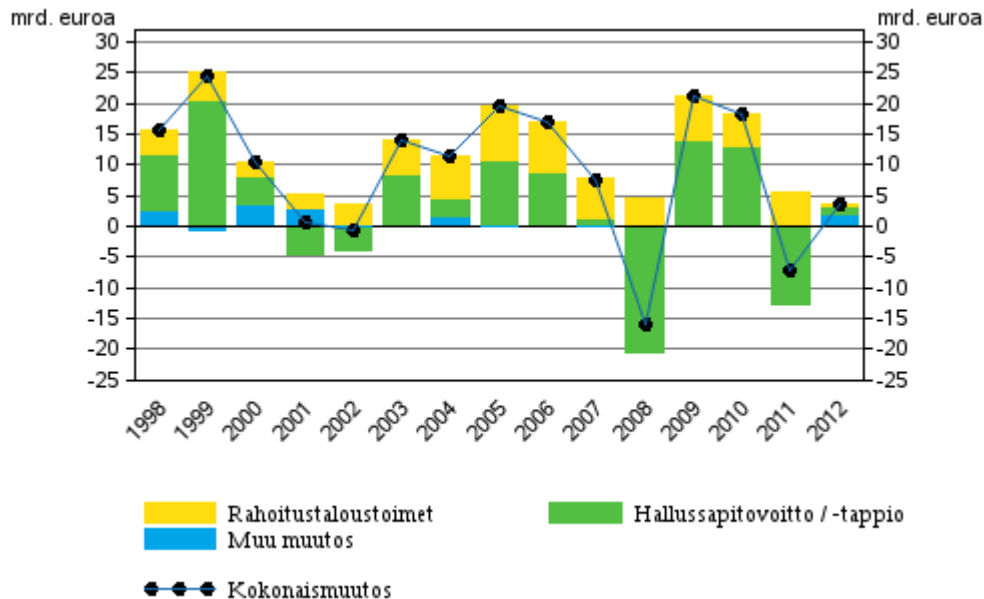
Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat, mrd. euroa.....	13
Liitekuvio 2. Kotitalouksien rahoitusvarojen muutos, mrd. euroa.....	13
Liitekuvio 3. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, pörssiosakkeisiin ja rahastoihin, mrd. euroa.....	14
Liitekuvio 4. Yritysten liikkeelle laskemien noteerattujen osakkeiden muutokset, mrd. euroa.....	14
Liitekuvio 5. Kotitalouksien velkaantumisaste.....	15
Liitekuvio 6. Yksityisen sektorin velka suhteessa bruttokansantuotteeseen.....	15

Laatuseloste: Rahoitustilinpito.....	16
--------------------------------------	----

1. Kotitalouksien rahoitusvarat kasvoivat hieman mutta velkaantuminen jatkui vuonna 2012

Vuonna 2011 hallussapitotappioiden myötä notkahtaneet kotitalouksien rahoitusvarat kasvoivat 2,5 miljardia euroa vuonna 2012. Osakekurssien nousun myötä kotitalouksille kertyi kaikkiaan 1,2 miljardia euroa hallussapitovoittoja. Nettomääräisesti kotitaloudet hankkivat kuitenkin vain 0,6 miljardilla eurolla rahoitusvaroja. Koska rahoitusvarojen kasvu jäi velanottoa pienemmäksi, kotitalouksien nettorahoitusvarat supistuivat.

Kuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarojen muutos, mrd. euroa

Talletukset ovat tyypillisesti olleet kotitalouksien tärkein sijoituskohte. Vuonna 2012 kotitalouksien suosiossa olivat erityisesti käteistalletukset. Vastaavasti varoja vedettiin voimakkaasti pois määräaikaistalletuksista. Edellisenä vuotena voimakkaasti supistuneet sijoitukset rahasto-osuuksiin palautuivat nyt selkeästi positiivisiksi. Myös kotitalouksien nettomääräiset sijoitukset pörssiosakkeisiin kasvoivat edellisestä vuodesta.

Kaikkiaan kotitalouksilla oli rahoitusvaroja 220 miljardia euroa vuoden 2012 lopussa. Näistä 80 miljardia oli talletuksia, 46 miljardia vakuutussaamisia, 39 miljardia noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia 24 miljardia pörssiosakkeita ja 14 miljardia rahasto-osuuksia. Muita rahoitusvaroja kotitalouksilla oli 17 miljardin euron arvosta. Kotitalouksien asunto-osakkeita ei tilastoida rahoitustilinpäivästä kotitalouksien rahoitusvaroiksi.

Kotitalouksien velkojen kasvu jatkui. Kotitalouksien lainavelat lisääntyivät vuoden aikana reilulla 6 miljardilla eurolla saavuttaen vuoden lopussa 123 miljardia. Velkaantumisaste eli lainavelkojen suhde käytettävissä olevaan tuloon nousi 118,2 prosenttiin edellisvuoden 115,7 prosentista. Koska kotitalouksien velat lisääntyivät rahoitusvaroja enemmän, kotitalouksien nettorahoitusvarat supistuivat vajaalla 4 miljardilla 88 miljardiin euroon.

1.1 Julkisen sektorin varallisuusasema parani

Julkisen sektorin varallisuusasema parani vuonna 2012. Vuoden lopussa julkisyhteisöjen nettorahoitusvarat olivat 107 miljardia euroa, mikä on 4 miljardia enemmän kuin vuotta aiemmin. Varallisuusaseman parantuminen selittyy pääosin sosiaaliturvarahastoihin kuuluvien työeläkelaitosten rahoitusvarojen kasvulla. Samalla kun valtionhallinnon nettorahoitusvarat hupenivat 8 miljardia ja paikallishallinnon yli 2 miljardia, sosiaaliturvarahastojen asema parani vajaalla 15 miljardilla.

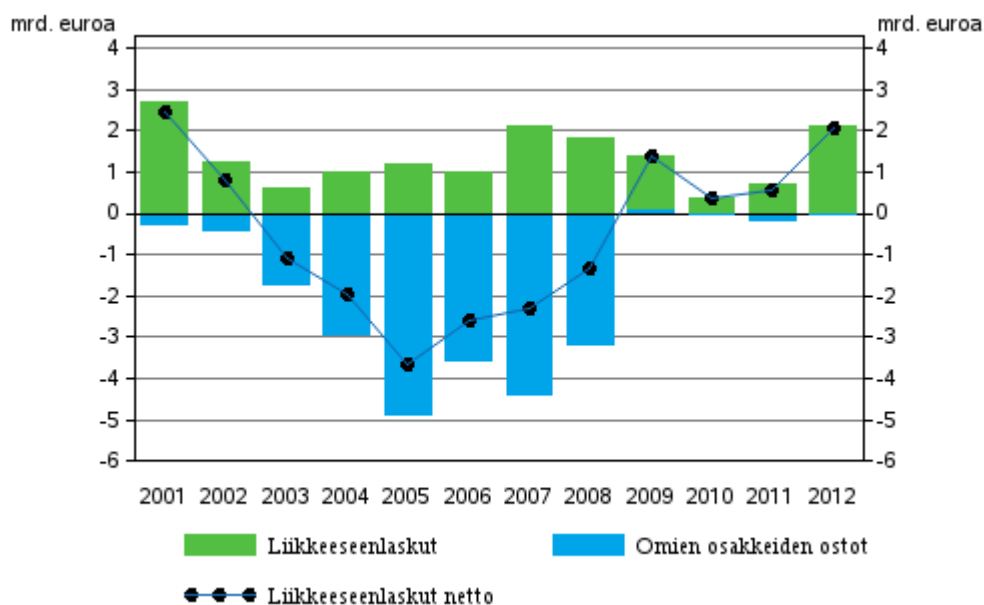
Vaikka valtionhallinnon rahoitusvarat kasvoivat, pääosin pitkäaikaisten lainasaamisten lisääntyttyä, vuonna 2008 alkanut varallisuusaseman heikkeneminen jatkui. Valtionhallinnon nettorahoitusvarat laskivat vuoden 2012 aikana -34 miljardista -42 miljardiin euroon. Lasku johtui pääosin joukkovelkakirjalainojen kannan kasvusta. Vuoden aikana valtionhallinnon rahoitustilinpidon mukainen markkinahintainen bruttovelka kasvoi 11 miljardia euroa.

Työeläkelaitosten nettorahoitusvarat nousivat vuoden 2012 aikana 133 miljardista 147 miljardiin euroon. Työeläkelaitosten nettorahoitusvarojen kasvu selittyy pääosin osakekurssien elpymisestä seuranneella pörssiosakkeiden ja rahasto-osuuksien markkina-arvon nousulla. Vuoden 2012 aikana työeläkelaitokset keräsivät hallussapitovoittoja kaikkiaan 9 miljardia euroa. Vastaavasti nettomääräiset sijoitukset olivat vajaat 4 miljardia euroa. Vuonna 2012 työeläkelaitokset sijoittivat varojaan eniten rahasto-osuuksiin ja noteeraamattomiin osakkeisiin.

1.2 Pörssiosakkeiden liikkeeseenlasku piristyi

Oman pääoman ehtoisen rahoituksen hankkiminen osakemarkkinoilta kiinnosti yrityksiä vuonna 2012. Pörssinoteeratut yritykset laskivat liikkeelle 2 miljardin edestä uusia osakkeita, kun edellisvuonna liikkeeseenlaskut olivat vajaan miljardin. Edellisen kerran liikkeeseenlaskut ovat olleet tällä tasolla vuonna 2007. Omien osakkeiden takaisinostot jäivät vähäisiksi edellisvuoden tapaan. Vuodesta 2003 vuoteen 2008 saakka yritykset kuolettivat osakevelkaansa ostamalla takaisin omia osakkeitaan liikkeeseenlaskuja enemmän.

Kuvio 2. Yritysten liikkeelle laskemien noteerattujen osakkeiden muutokset, mrd. euroa

Yritysten velkarahoitus kasvoi vuoden 2012 aikana. Samalla uuden velan otossa painopiste siirtyi lainaveloista velkapapereihin. Velkarahoituksella tarkoitetaan lainavelkoja ja velkapaperimuotoista rahoitusta yhteensä. Yritysten lainavelat kasvoivat maltillisesti 169 miljardista 172 miljardiin euroon. Sen sijaan velkapapereita yritykset laskivat liikkeelle nettomääräisesti 9 miljardin euron verran.

1.3 Kotimaiset sijoitusrahastot kasvoivat

Edellisenä vuotena supistuneet kotimaiset sijoitusrahastot kasvoivat kaikkiaan 21 miljardilla eurolla vuonna 2012. Kasvusta vajaat 14 miljardia oli sijoitussalkkujen hallussapitovoittoja ja 7 miljardia nettomääräisiä sijoituksia. Sijoitusrahastoihin virtasi varoja erityisesti ulkomailta, sekä vakuutuslaitoksista ja kotitalouksista. Myös rahamarkkinarahastoissa uusia merkintöjä oli lunastuksia enemmän.

1.4 Sijoittaminen ulkomailta Suomeen kasvussa

Ulkomaiset joukkovelkakirjalainat ja rahasto-osuudet kiinnostivat suomalaisia hieman enemmän kuin edellisellä vuonna. Ulkomaisiin noteerattuihin osakkeisiin suomalaiset sijoittivat enemmän kuin edellisvuonna, mutta kiinnostus oli vähäisempää kuin vuosina 2009-2010.

Suomalaisten nettomääräiset sijoitukset ulkomaisiin joukkovelkakirjalainoihin, osakkeisiin ja rahastoihin olivat vuonna 2012 yhteensä 16 miljardia euroa kun ne edellisvuonna olivat reilut 8 miljardia euroa. Vaikka suunta on kasvava, sijoitusten kokonaismäärä oli kuitenkin alle puolet vuoden 2010 tasosta.

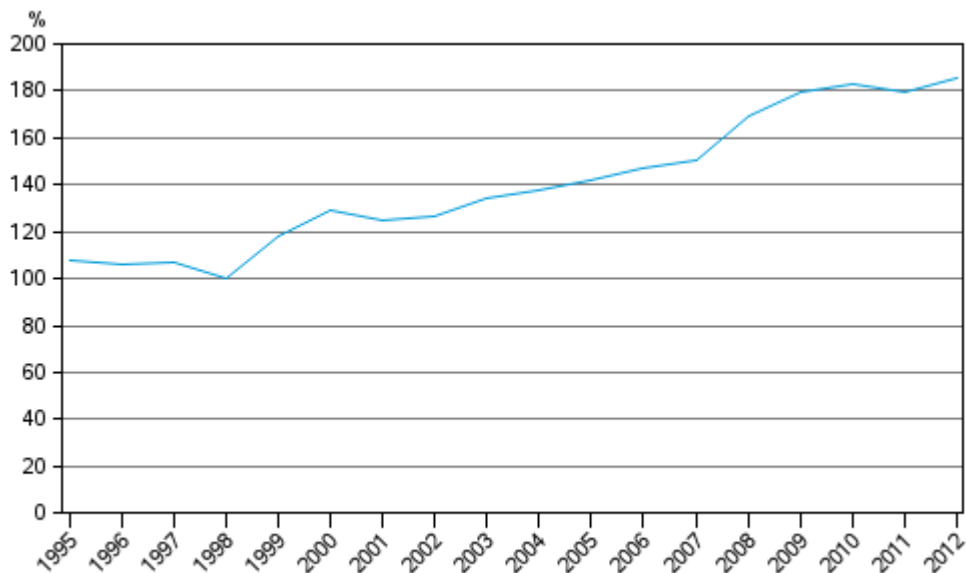
Kotimaisten yksiköiden rahaa virtasi ulkomaisiin talletuksiin ja lainoihin huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2011. Virta putosi edellisvuoden 49 miljardista vajaaseen 9 miljardiin euroon. Suurin osa laskusta selittyy keskuspankin ulkomaisten talletusten kasvun hidastumisella ja talletuspankkien ulkomaisten talletusten vähenemisellä. Lainoja ulkomaille myönsivät edellisvuosien tapaan lähinnä talletuspankit.

Ulkomaiset sijoittajat lisäsivät omistuksiaan suomalaisissa pörssiosakkeissa vuosien tauon jälkeen. Kaikkiaan pörssiosakkeita myytiin viime vuonna ulkomaisille sijoittajille nettomääräisesti vajaan miljardin euron edestä. Ulkomaisen pörssiomistuksen arvo oli vuoden lopussa 51 miljardia euroa. Ulkomaisen omistuksen osuus kotimaisten pörssiosakkeiden arvosta oli kuitenkin 43 prosenttia, kuten vuotta aiemminkin. Ulkomaisten sijoittajien suomalaisiin joukkovelkakirjalainoihin ja rahasto-osuuksiin kohdistuva kiinnostus on ollut viime vuodet kasvussa ja trendi jatkui myös vuonna 2012. Vuoteen 2008 verrattuna ulkomainen omistus sekä suomalaisissa joukkovelkakirjalainoissa että rahasto-osuuksissa on arvoltaan kaksinkertaistunut.

1.5. Yksityisen sektorin velka kasvoi

Yksityisen sektorin velka kasvoi viime vuoden aikana 18 miljardilla eurolla, mikä on 6 miljardia enemmän kuin vuonna 2011. Velan suhde bruttokansantuotteeseen kasvoi 5,6 prosenttiyksiköllä 185,1 prosenttiin. Indikaattori ylittää Euroopan komission määrittelemän raja-arvon, joka on 160 prosenttia. Raja-arvon alle päästiin viimeksi vuonna 2007.

Kuvio 3. Yksityisen sektorin velka suhteessa bruttokansantuotteeseen

Euroopan komissio on käynnistänyt makrotaloudellisten epätasapainojen seurannan (Macroeconomic Imbalance Procedure), joka perustuu yhteentoista indikaattoriin. Yksi seurattavista indikaattoreista on yksityisen sektorin velan suhde bruttokansantuotteeseen. Yksityisen sektorin velkaan luetaan yritysten,

kotitalouksien ja kotitalouksia palvelevien voittoa tavoittelemattomien yhteisöiden lainavelat ja velkapaperimuotoiset velat.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kotitalouksien rahoitusvarat, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
AF0 Vaateet yhteensä	146 741	158 124	178 011	195 362	201 643	185 557	206 801	224 974	217 728	220 194
AF21 Käteisraha	1 668	1 964	2 487	2 538	3 037	3 336	3 899	3 938	4 724	5 237
AF22 Käteistalletukset	37 465	39 602	41 778	42 137	42 921	45 324	55 019	40 323	41 711	46 183
AF29 Muut talletukset	10 538	10 216	13 143	14 431	20 050	25 226	16 562	35 145	38 539	34 019
AF33 Rahamarkkinainstrumentit ja joukkovelkakirjalainat	1 390	2 483	2 861	4 279	3 563	3 833	4 879	6 247	6 225	5 500
AF34 Johdannaisopimukset	0	176	283	388	142	30	0	31	18	1
AF4 Lainat	575	626	771	1 046	143	317	92	0	0	0
AF511 Noteeratut osakkeet	17 625	18 700	22 617	26 987	27 114	15 021	22 982	29 312	21 280	24 332
AF512 Noteeraamattomat osakkeet	25 959	27 502	29 730	31 790	29 733	28 216	32 143	33 862	33 936	27 558
AF513 Muut osuudet	8 734	9 176	9 963	9 983	9 917	10 549	10 181	12 636	12 127	11 276
AF52 Rahasto-osuudet	6 573	8 992	12 930	17 639	18 056	9 115	12 778	14 439	11 601	13 738
AF6 Vakuutustekninen vastuuvelka	31 596	33 812	37 314	39 859	42 184	39 646	42 795	43 653	41 993	46 378
AF7 Muut saamiset ja velat	4 618	4 875	4 134	4 285	4 783	4 944	5 471	5 388	5 574	5 972

Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velat, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Velat yhteensä	58 965	68 958	78 981	90 819	100 621	109 300	113 441	119 657	126 205	132 573
Lainavelat	56 070	64 249	73 646	83 142	92 587	99 340	104 771	111 045	117 309	123 384
Muut velat	2 895	4 709	5 335	7 677	8 034	9 960	8 670	8 612	8 896	9 189

Liitetaulukko 3. Kotitalouksien rahoitusvarojen nettohankinta, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
AF0 Vaateet yhteensä	6 009	7 149	9 116	8 501	6 766	4 473	7 541	5 506	5 377	581
AF21 Käteisraha	229	296	523	51	499	299	419	40	796	511
AF22 Käteistalletukset	2 779	2 137	2 176	359	784	2 403	9 695	1 463	1 401	4 402
AF29 Muut talletukset	-79	-322	2 927	1 288	5 619	5 176	-8 664	2 329	3 391	-4 505
AF331 Rahamarkkinainstrumentit	0	3	1	24	203	-183	23	23	-13	-7
AF332 Joukkovelkakirjalainat	-682	785	385	1 404	-673	665	505	1 062	45	869
AF4 Lainat	104	51	145	275	-903	174	-225	0	0	0
AF511 Noteeratut osakkeet	80	242	-398	10	-1 123	-93	2 276	654	579	859
AF512 Noteeraamattomat osakkeet	427	-113	-2 016	-700	-1 042	-1 277	-1 047	-1 482	-933	-2 674
AF513 Muut osuudet	300	226	129	128	57	78	41	0	0	0
AF52 Rahasto-osuudet	1 305	1 497	2 877	3 862	786	-4 334	2 364	287	-1 147	824
AF6 Vakuutustekninen vastuuvelka	2 264	2 090	3 108	1 649	2 061	1 404	1 627	1 211	1 146	-96

Vaade	Vuosi									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
AF7 Muut saamiset ja velat	-718	257	-741	151	498	161	527	-81	112	398

Liitetaulukko 4. Kotitalouksien velkojen nettohankinta, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Velat yhteensä	6 233	10 003	10 023	11 835	9 806	8 651	4 178	6 242	6 494	6 467
Lainavelat	6 612	8 180	9 397	9 496	9 445	6 726	5 468	6 300	6 210	6 174
Muut velat	-379	1 823	626	2 342	357	1 926	-1 290	-58	284	293

Liitetaulukko 5. Yritysten rahoitusvarat, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
AF0 Vaatteet yhteensä	210 887	214 297	223 708	244 621	270 621	292 319	279 090	311 201	318 044	329 413
AF2 Käteisraha ja talletukset	16 184	14 030	12 496	13 570	17 271	22 261	21 987	27 892	26 754	29 828
AF331 Rahamarkkinainstrumentit	2 176	3 199	2 761	2 926	1 651	1 864	2 134	3 930	3 213	2 112
AF332 Joukkovelkakirjalainat	5 010	3 250	2 719	2 293	1 324	1 523	1 443	2 650	2 110	2 527
AF34 Johdannaisopimukset	1 582	2 392	1 991	1 672	3 073	5 509	3 483	3 841	5 548	5 931
AF4 Lainat	74 470	74 561	71 084	70 650	79 450	87 811	76 406	81 726	82 163	86 151
AF511 Noteeratut osakkeet	9 125	7 128	8 768	9 678	9 462	4 587	8 300	10 734	8 141	9 107
AF512 Noteeraamattomat osakkeet	60 707	63 295	70 609	81 034	90 311	103 807	105 143	116 285	121 608	122 111
AF513 Muut osuudet	347	388	509	848	724	748	930	1 919	1 230	968
AF52 Rahasto-osuudet	3 730	4 442	5 525	6 930	6 732	1 685	2 684	4 517	4 109	4 501
AF6 Vakuutustekninen vastuuelka	2 260	2 432	2 298	2 550	1 875	1 845	1 824	1 880	2 069	2 893
AF7 Muut saamiset ja velat	35 296	39 180	44 948	52 470	58 748	60 679	54 756	55 827	61 099	63 284

Liitetaulukko 6. Yritysten velat, milj. euroa

Vaade	Vuosi									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
AF0 Vaateet yhteensä	382 446	393 018	444 663	493 427	561 716	475 406	481 311	531 841	489 613	508 332
AF331 Rahamarkkinainstrumentit	3 278	3 361	4 711	4 956	5 369	4 188	4 562	4 728	5 224	4 927
AF332 Joukkovelkakirjalainat	15 732	16 012	17 140	17 426	17 269	17 024	22 060	23 533	22 730	33 332
AF34 Johdannaissopimukset	1 439	1 529	2 163	1 363	1 422	5 000	3 956	3 742	6 335	5 117
AF4 Lainat	104 284	110 356	111 217	123 066	139 865	173 444	158 027	166 657	169 401	171 731
AF511 Noteeratut osakkeet	126 817	124 106	160 041	183 990	224 286	98 450	118 521	142 269	94 825	102 534
AF512 Noteeraamattomat osakkeet	81 561	85 595	92 701	100 603	107 303	107 634	110 532	120 413	123 628	123 019
AF513 Muut osuudet	15 005	15 765	17 169	17 189	16 902	17 532	16 259	16 647	17 093	16 443
AF7 Muut saamiset ja velat	34 330	36 294	39 521	44 834	49 300	52 134	47 394	53 852	50 377	51 229
Nettorahoitusvarat	-171 559	-178 721	-220 955	-248 806	-291 095	-183 087	-202 221	-220 640	-171 569	-178 918

Liitetaulukko 7. Nettorahoitusvarat sektoreittain, milj. euroa

Sektori	Vuosi									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
S111 Yritykset	-171 559	-178 721	-220 955	-248 806	-291 095	-183 087	-202 221	-220 640	-171 569	-178 918
S112 Asuntoyhteisöt	-11 866	-11 364	-11 291	-11 238	-11 350	-11 542	-12 718	-13 640	-13 959	-14 083
S121 Keskuspankki	4 445	4 230	5 018	4 680	4 439	4 826	5 781	6 567	6 734	8 278
S1221 Talletuspankit	871	1 002	-43	-813	70	480	551	639	9 295	1 482
S1222 Rahamarkkinarahastot	0	0	0	0	0	0	2	29	0	47
S1223 Muut rahoitusta välittävät rahalaitokset	335	209	243	455	522	270	371	93	2 362	2 580
S123 Muut rahoituslaitokset	-3 035	-4 821	-5 858	-5 741	-2 282	-1 871	-3 887	-391	-3 906	-11 460
S124 Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	194	284	660	859	1 295	-1 190	-3 178	-706	-1 175	3 080
S125 Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot	892	542	2 027	3 386	1 787	302	-51	350	1 293	1 522
S1311 Valtionhallinto	-23 858	-20 055	-11 773	-3 043	2 806	-10 822	-15 026	-21 563	-34 231	-42 154
S1313 Paikallishallinto	4 386	3 835	3 361	3 835	3 520	2 584	1 135	1 302	1 429	-1 007
S13141 Työeläkelaitokset	73 506	85 416	98 849	111 898	121 271	102 922	120 499	135 520	133 429	146 741
S13149 Muut sosiaaliturvarahastot	1 913	1 872	1 803	2 390	2 818	2 407	1 691	1 914	1 776	3 024
S14 Kotitaloudet	87 776	89 166	99 030	104 543	101 022	76 257	93 360	105 317	91 523	87 621
S15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	8 144	9 719	12 694	14 153	13 085	9 192	12 851	14 700	11 925	12 552
S2 Ulkomaat	27 856	18 686	26 235	23 442	52 092	9 272	840	-9 491	-34 926	-19 304

Liitetaulukko 8. Rahoitustaloustoimet sektoreittain, milj. euroa

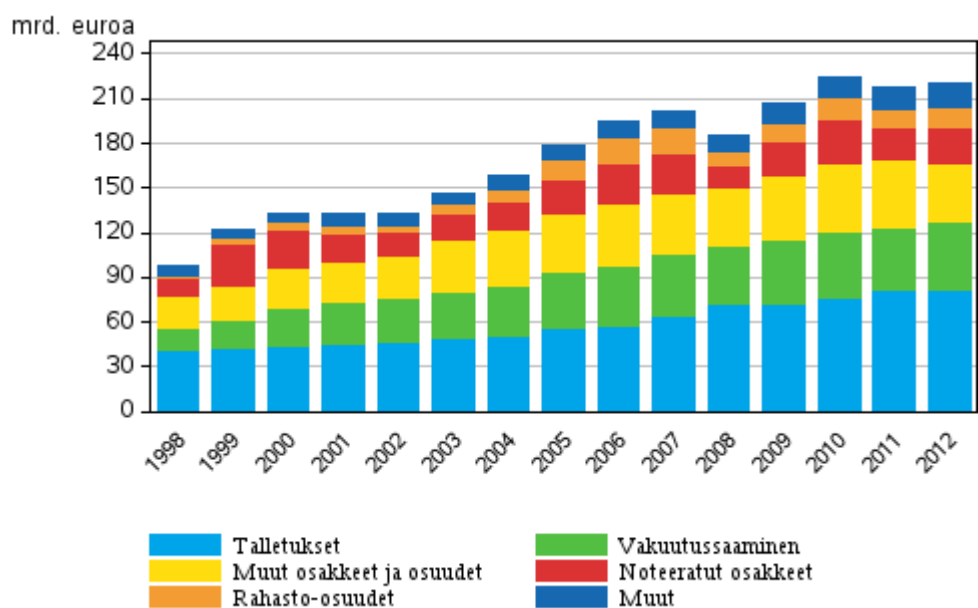
Sektori/Vuosi		Velkojen nettohankinta	Rahoitusvarojen nettohankinta	Rahoitustaloustoimet netto
S11 Yritykset ja asuntoyhteisöt	2009	-6 892	-11 708	-4 816
	2010	11 182	15 361	4 179
	2011	-404	3 178	3 582
	2012	5 869	6 019	150
S121 Keskuspankki	2009	4 283	4 449	166
	2010	8 092	8 725	633
	2011	51 469	51 481	12
	2012	2 626	3 814	1 188
S122 Muut rahalaitokset	2009	13 213	14 862	1 649
	2010	56 517	56 224	-293
	2011	80 834	81 509	675
	2012	15 364	15 382	18
S123 Muut rahoituslaitokset	2009	8 468	8 170	-298
	2010	5 249	6 565	1 316
	2011	-1 971	-1 850	121
	2012	8 404	8 877	472
S124 Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	2009	-158	-285	-127
	2010	48	757	709
	2011	365	443	78
	2012	-265	400	665
S125 Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot	2009	2 890	2 629	-261
	2010	1 893	1 440	-453
	2011	829	1 112	283
	2012	1 737	2 620	883
S13 Julkisyhteisöt	2009	13 573	8 758	-4 815
	2010	11 602	6 158	-5 444
	2011	7 679	5 610	-2 069
	2012	10 288	5 991	-4 296
S14 Kotitaloudet	2009	4 178	7 541	3 363
	2010	6 242	5 506	-736
	2011	6 494	5 377	-1 117
	2012	6 467	581	-5 885
S2 Ulkomaat	2009	32 096	36 594	4 498
	2010	65 682	65 876	194
	2011	56 011	54 472	-1 539
	2012	25 780	33 155	7 374

Liitetaulukko 9. Tilastollinen ero sektoreittain, milj. euroa

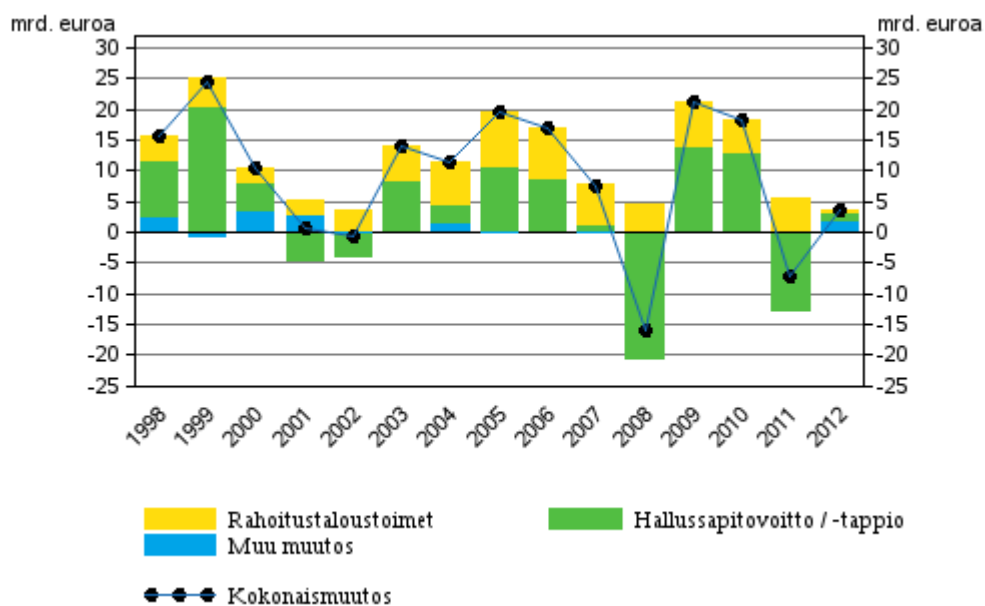
Sektori/Instrumentti		Vuosi									
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
S11 Yritykset ja asuntoyhteisöt	Rahoitustaloustoimet netto	8 195	3 716	644	-588	223	-3 968	-4 816	4 179	3 582	150
	Nettoluotonanto	6 456	8 249	4 975	6 416	3 978	1 224	6 388	8 669	2 293	3 026
	Tilastollinen ero	-1 739	4 533	4 331	7 004	3 755	5 192	11 204	4 490	-1 289	2 875
S12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	Rahoitustaloustoimet netto	-938	185	310	908	-320	126	1 129	1 912	1 169	3 227
	Nettoluotonanto	-215	295	1 024	1 178	723	1 937	1 150	690	1 000	863
	Tilastollinen ero	723	110	714	270	1 043	1 811	21	-1 222	-169	-2 364
S13 Julkisyhteisöt	Rahoitustaloustoimet netto	3 217	3 748	3 462	6 782	9 370	8 065	-4 815	-5 444	-2 069	-4 296
	Nettoluotonanto	3 635	3 449	4 235	6 761	9 601	8 066	-4 680	-5 011	-1 938	-4 200
	Tilastollinen ero	418	-299	773	-21	231	1	135	433	131	96
S14 Kotitaloudet	Rahoitustaloustoimet netto	-224	-2 854	-907	-3 334	-3 040	-4 178	3 363	-736	-1 117	-5 885
	Nettoluotonanto	-2 561	-2 505	-4 863	-6 912	-6 849	-5 658	501	-1 286	-4 272	-4 117
	Tilastollinen ero	-2 337	349	-3 956	-3 578	-3 809	-1 480	-2 862	-550	-3 155	1 768
S15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	Rahoitustaloustoimet netto	28	993	734	-239	-542	1 000	641	-105	-26	-571
	Nettoluotonanto	221	245	366	392	247	408	225	105	287	309
	Tilastollinen ero	193	-748	-368	631	789	-592	-416	210	313	880
S2 Ulkomaat	Rahoitustaloustoimet netto	-10 278	-5 788	-4 243	-3 529	-5 691	-1 045	4 498	194	-1 539	7 374
	Nettoluotonanto	-7 536	-9 733	-5 737	-7 835	-7 700	-5 977	-3 584	-3 167	2 532	3 348
	Tilastollinen ero	2 742	-3 945	-1 494	-4 306	-2 009	-4 932	-8 082	-3 361	4 071	-4 026

Liitekuviot

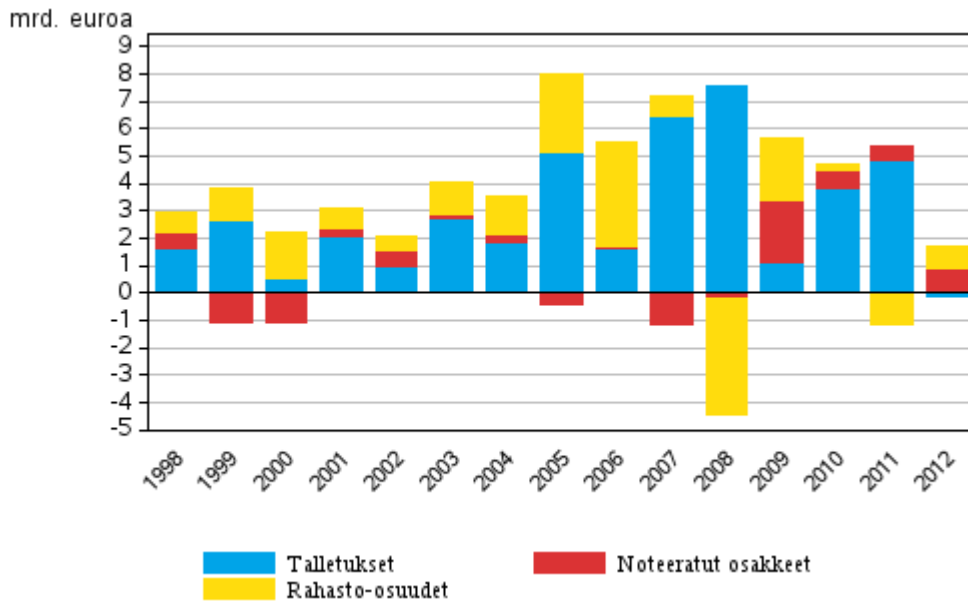
Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat, mrd. euroa

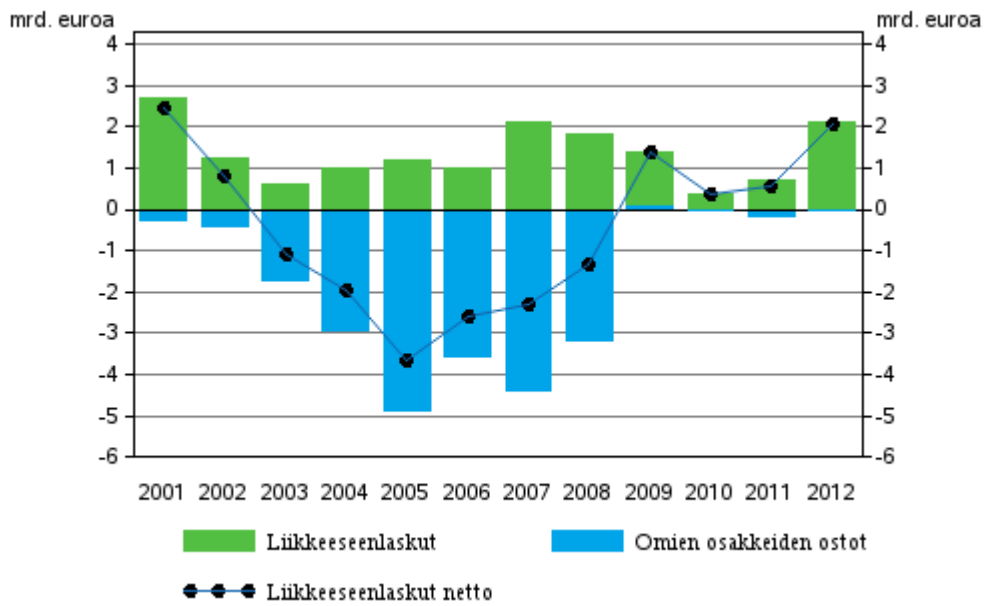
Liitekuvio 2. Kotitalouksien rahoitusvarojen muutos, mrd. euroa

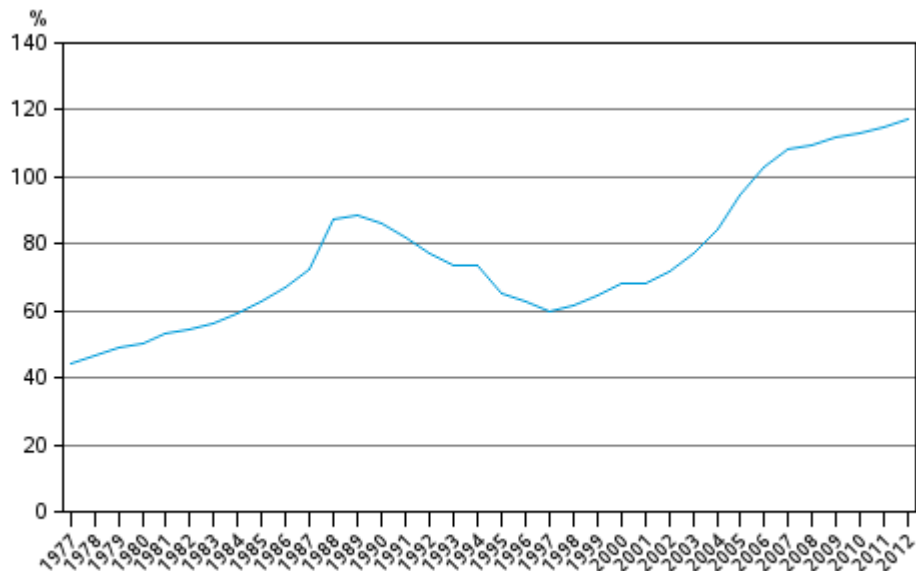
Liitekuvio 3. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, pörssiosakkeisiin ja rahastoihin, mrd. euroa

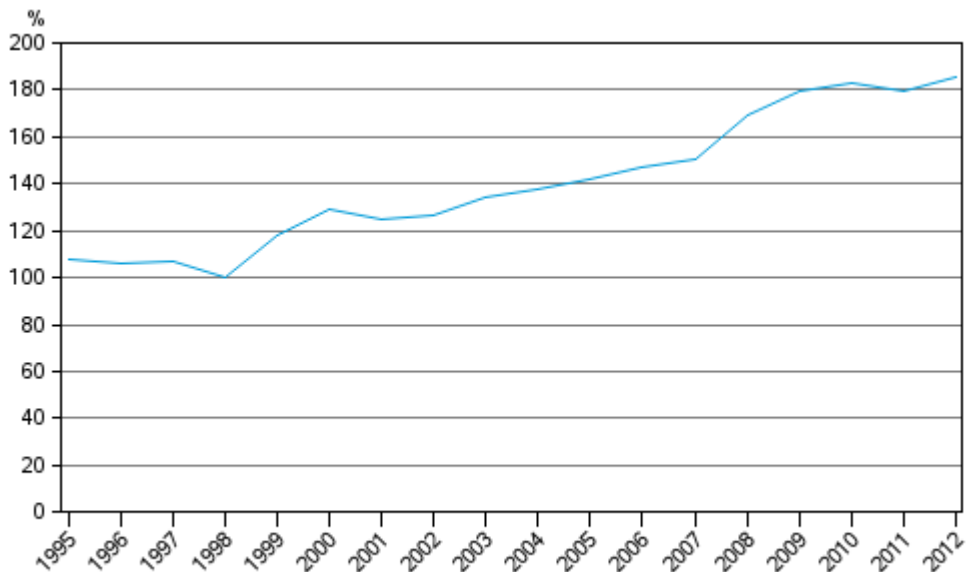
Liitekuvio 4. Yritysten liikkeelle laskemien noteerattujen osakkeiden muutokset, mrd. euroa

Liitekuvio 5. Kotitalouksien velkaantumisaste

Liitekuvio 6. Yksityisen sektorin velka suhteessa bruttokansantuotteeseen

Laatuseloste: Rahoitustilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Rahoitustilinpito on osa kansantalouden tilinpidon järjestelmää. Se kuvaa kansantalouden kaikkien sektoreiden rahoitustaseita sekä virtoja, joihin kuuluvat rahoitustaloustoimet ja muut muutokset. Rahoitustaseet ovat tilastointijakson lopun rahoitussaamisten ja velkojen kantoja. Rahoitustaloustoimet puolestaan ovat tilastointijakson aikana tehtyjä taloustoimia, jotka vaikuttavat rahoitustaseisiin. Rahoitustilinpito on keskeinen tilasto rahapolitiikan ja rahoitusmarkkinoiden vakauden seurannan kannalta. Tilastokeskuksessa laaditaan rahoitustilinpidon lisäksi erillistä julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoa.

Tilasto laaditaan Euroopan tilinpitojärjestelmän (EKT 1995) edellyttämällä ja siten kansainvälisesti vertailukelpoisella tavalla. Euroopan tilinpitojärjestelmä on kuvattu käsikirjassa EKT 1995, Euroopan Yhteisöjen tilastotoimisto Eurostat, 1995. Käsikirjan luvuissa 5-7 käsitellään rahoitustilinpitoa. Rahoitustilinpidossa noudatetaan talousyksiköiden luokittelussa institutionaalista sektoriluokitusta (Sektoriluokitus 2000) ja rahoitusinstrumentteja luokiteltaessa rahoitusvaadeluokitusta (Rahoitusvaadeluokitus 1996). Käytetyt sektori- ja vaadeluokitukset on kuvattu tämän sivuston kohdassa Luokitukset.

Rahoitustilinpidon neljännesvuositietojen tuotanto perustuu Euroopan keskuspankin suuntaviivoihin (ECB/2002/7 ja ECB/2005/13). Vuositietojen tuotanto perustuu Euroopan unionin neuvoston asetukseen Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmästä yhteisössä (EC No 2223/96) sekä tähän asetukseen liittyvään tietojen lähettämisohjelmaan (EC No 1392/2007).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa käytetään lähteinä paitsi rahoitustilastoja, myös muita sektori- tai vaadekohtaisia tase- ja virtatietoja sisältäviä tilastoja ja aineistoja. Suurin osa tietolähteistä on saatavissa neljännesvuosittain, mutta joitakin lähteitä on käytettävissä vain vuositasoisina. Lähdetiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi.

Tärkeimmät tietolähteet

Rahalaitosaineisto

Suomen Pankin rahalaitosaineistosta saadaan rahalaitosten tase- ja virtatiedot neljänneksittäin.

Sijoitusrahastoaineisto

Suomen Pankin sijoitusrahastoaineistosta saadaan sijoitusrahastojen arvopaperisalkun rakenne ja sijoitusrahastojen rahasto-osuuksien omistajasektorijakauma neljänneksen lopussa. Lisäksi saadaan tiedot sijoitusrahastojen arvopaperisalkkuun liittyvistä virroista neljänneksen aikana.

Maksutase

Suomen Pankki laatii Suomen maksutasetilaston, joka on rahoitustilinpidon tärkein ulkomaatsektorin tietolähde. Maksutasetilastossa kuvataan kansantalouden ulkoista tasapainoa eli kotimaan ja muun maailman välisiä taloussuhteita. Maksutasetilaston kirjaukset ovat pääosin yhtenevät kansantalouden tilinpidon periaatteiden kanssa.

Arvo-osuusrekisteri

Noteerattujen osakkeiden laskentaan käytetään Euroclear Finland Oy:n ylläpitämän arvo-osuusrekisterin tietoja. Rekisteristä saadaan neljännesvuosittain kunkin arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan osakesarjan sektorikohtaiset omistukset kappaleittain sekä osakkeiden kurssit neljänneksen lopussa.

Vakuutusyhtiöiden sijoitusseuranta- ja tilinpäätöstiedot

Finanssivalvonta (Fiva) kerää tietoja vakuutuslaitosten sijoituksista neljännesvuosittain ja tilinpäätöstiedoista vuosittain. Aineisto on rahoitustilinpidon kannalta merkittävin tietolähde vakuutuslaitosten tilastoinnissa.

Valtion liikekirjanpito

Valtion liikekirjanpito pitää sisällään valtion virastojen ja rahastojen kirjanpidon. Liikekirjanpidon tasetilejä käytetään pää tietolähteenä valtion rahoitustilien laadinnassa. Neljännesvuositaseista aineistoa ylläpitää Valtiokonttori.

Valtiokonttorin velkaraportit

Valtion velan laskenta perustuu suurelta osin Valtiokonttorin kuukausittain julkaisemaan valtion velkaraporttiin. Neljännesvuosittain saatava raportti sisältää tietoa nimellis- ja markkinahintaisesta velasta vaateittain ja valtion johdannaisista.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilasto kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin. Tilaston tietoja käytetään sekä rahoitustilinpidon että julkisyhteisöjen rahoitustilinpidon lähdeaineistona

Kuntien taloustilasto

Paikallishallinnon tärkein tietolähde on Tilastokeskuksen tuottama Kuntien ja kuntayhtymien taloustilasto, joka sisältää vuositietoja kuntien ja kuntayhtymien menoista ja tuloista, varoista ja veloista sekä toiminnasta. Kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden liikelaitosten tasetietoja ja rahoituslaskelmatietoja käytetään rahoitustilinpidon laadinnassa.

Yritysten rakennetilasto

Yrityssektorin rahoitustaseen pää tietolähde on Tilastokeskuksen yritysten rakennetilaston tietokanta, joka sisältää yritysten tilinpäätöstietoja. Rakennetilaston tasetietojen kautta saadaan koko sektorille määrättyä kirjanpitoarvoiset rahoitusvarojen ja -velkojen kokonaissuureet sekä jonkin verran vaadekohtaista tietoa. Yritysten rakennetilaston tiedot ovat vuositasoisia eivätkä siten ole käytettävissä rahoitustilinpidon uusimpien neljännesten laskentaan.

Edellä mainittujen tärkeimpien tietolähteiden lisäksi täydentävinä tietoina ja vertailussa käytetään Tilastokeskuksen luottokantatilastoa, Tilastokeskuksen virati-aineistoa, Suomen Pankin arvopaperiaineistoa ja Työeläkevakuuttajien (TELA) sijoitusseurantakyselyä.

Yhteenvetoprosessi

Rahoitustilinpito on tasapainotettu tilastojärjestelmä, joten sektorikohtaiset lähdetiedot täytyy sovittaa yhteen. Yhteensovitus tehdään vastinsektoreittain vaade vaateelta niin, että kullekin sektorin saamis- ja velkaerälle löytyy vastinkirjaus toisen sektorin saamisissa/veloissa. Poikkeavat tiedot arvioidaan ja sovitetaan yhteen. Lähdeaineisto analysoidaan samalla tarkasti ja mahdolliset yhteensopimattomuudet tulevat esiin. Lopullisen tiedon valinnassa painotetaan luotettavuutta ja systemaattista tietolähteiden käyttöä sekä sektorin rahoitustaseen kokonaisuutta (rahoitusvarojen tai velkojen yhteissummaa). Yhteenvedossa osa tiedoista, joille ei ole suoraa tietolähdettä, lasketaan vastinsektoritietojen perusteella. Esimerkiksi suuri osa kotitaloussektorin tiedoista perustuu vastinsektoritietoihin.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Täten lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Koska lähdetilastoja on erityyppisiä, epävarmuustekijöitäkin on monenlaisia.

Oman haasteensa rahoitustilinpidon laadintaan tuovat lähdetilastojen poikkeamat kansantalouden tilinpidon määritelmistä. Poikkeamat koskevat etenkin rahoitusvarojen arvostusperiaatetta sekä vaateiden ja tilastoyksikköjen luokituksia. Rahoitustaloustoimista (virroista) on lisäksi joissain aineistoissa vain niukasti tietoa, jolloin tietoja on estimoitava esimerkiksi taseiden muutoksen avulla.

Yhteenvetoprosessissa sektorikohtaiset tiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi. Prosessissa arvioidaan vaihtoehtoisten tietolähteiden luotettavuutta. Näin voidaan hallita epävarmuustekijöitä ja paljastaa virhelähteitä. Yhteenveto onkin keskeisessä roolissa tilaston luotettavuuden kannalta.

Yksi keino arvioida rahoitustilinpidon tarkkuutta on tarkastella rahoitustilejä suhteessa kansantalouden reaalitylinpidon kirjauksiin. Nettoluotonanto on (reaali-)sektoritilien tasapainoerä, jonka tulee täsmätä rahoitustilien sisältämään nettorahoitustaloustoimet-erään. Poikkeamaa kutsutaan tilastolliseksi eroiksi, jota voidaan tarkastella sektorikohtaisesti. Monissa muissa maissa tilastollista eroa ei näytetä lainkaan, vaan tilit tasapainotetaan.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus

Rahoitustilinpidon neljännesvuositiedot julkaistaan noin kolmen kuukauden viiveellä. Rahoitustilinpidon vuositiedot julkaistaan noin 6 kuukauden viiveellä heinäkuussa. Kesällä vuositietojen laadinnan aikaan on edellisvuoden osalta käytettävissä kattavammat lähteet kuin neljännesvuositietoja aiemmin laadittaessa. Menetelmämuutoksista yms. johtuvia aikasarjakorjauksia tehdään tarvittaessa pitkällekin taaksepäin ja niistä johtuen luvut voivat muuttua merkittävästi. Tilastokeskuksen seuraavien julkistusten tarkat julkistamispäivät löytyvät tämän sivuston kohdasta Tulevat julkistukset.

5. Tietojen saatavuus

Rahoitustilinpito julkaistaan viisi kertaa vuodessa Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Neljännesvuosittaiset aikasarjat ovat saatavilla verkkosivuilla vuoden 1997 viimeisestä neljänneksestä alkaen. EKT95 mukaiset vuosisarjat ovat saatavilla vuodesta 1995 alkaen. Vuosilta 1970-1994 on saatavissa vuositasoisia tasesarjoja, jotka eivät ole EKT 1995 mukaisia.

Euroopan keskuspankki julkaisee neljänneksittäin kansallisiin rahoitustilinpitoihin pohjautuvan euroalueen rahoitustilinpidon sekä kansallisia rahoitustilinpidon tietoja omilla verkkosivuillaan.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidon aikasarjojen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen.

Neljännesvuosisarjojen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidon neljännesvuositietojen tuotannosta vastasi aiemmin Suomen Pankki. Työnjaon muutoksesta johtuen Tilastokeskuksen verkkosivuillaan julkistamat tilaston neljännesvuosittaiset aikasarjat perustuvat tilastovuoden 2009 viimeiseen neljännekseen asti pääosin Suomen Pankin laskelmiin. Tilastokeskus on tehnyt lainojen ja talletusten luokittelun joiltain osin eri tavoin kuin Suomen Pankki, mistä johtuen näiden vaateiden tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia ennen tilastovuotta 2010 ja siitä eteenpäin. Tietolähteiden muutokset ovat myös voineet vaikuttaa tietojen vertailtavuuteen. Neljännesvuosittaiset aikasarjat ovat saatavilla kantojen osalta vuoden 1997 viimeisestä neljänneksestä alkaen ja rahoitustaloustoimien osalta vuoden 1998 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen.

Vuosisarjojen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidon vuodesta 1995 alkavien vuositasoisten EKT95-aikasarjojen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen. Vapaaehtoiset eläkerahastot siirrettiin työeläkelaitoksista vakuutuslaitoksiin vuodesta 2000 alkaen, mikä tuo katkoksen aikasarjoihin. Tietolähteiden muutokset voivat myös vaikuttaa tietojen vertailtavuuteen. Esimerkiksi yrityssektorin laskentaan käytetyt tietolähteet ovat tulleet kattavammiksi matkan varrella.

Vuosien 1970-1994 tase-aikasarjat poikkeavat EKT95:n mukaisista aikasarjoista merkittävästi kattavuuden, yksiköiden luokittelun, varojen arvostuksen sekä laadintamenetelmien osalta. Tärkeimmät poikkeamat ovat:

- Henki- ja eläkevakuutussäästöjä ja muita vakuutussaamisia ei ole tilastoitu rahoitusvaroina
- Johdannaisia ei ole tilastoitu rahoitusvaroina
- Osakkeet ja muut arvopaperit on arvostettu pääsääntöisesti nimellisarvoon tai muuhun kirjanpitoarvoon.
- Osakkeiden ja osuuksien osalta kattavuus on puutteellinen
- Muihin saamisiin ja velkoihin (AF.7) on luettu erinä, joita ei ole voitu kohdentaa muihin vaateisiin
- Työeläkelaitokset on luokiteltu vakuutuslaitoksiin (S.125)
- Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt sisältyvät yrityssektoriin (S.11)
- Muut rahoituslaitokset (S.123) sisältävät myös muut luottolaitokset kuin pankit sekä rahoitusta avustavat laitokset
- Vuosina 1970-1975 valtion liikelaitokset sisältyvät valtiosektoriin
- Kotitalouksien ja yritysten tiedot perustuvat osittain arvioihin
- Yrityssektorin sisäisten saamisten ja velkojen kattavuus on puutteellinen

Neljännesvuosisarjojen ja vuosisarjojen keskinäinen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidoon neljännesvuositiedot eivät täysin vastaa vuositietoja. Tilastovuosien 1997-2009 osalta tämä johtuu siitä, että neljännesvuositiedot on tuotettu Suomen Pankissa kun taas vuositiedot on tuotettu Tilastokeskuksessa. Tilastovuosien 2010-2011 osalta tämä johtuu siitä, että neljännesvuosi- ja vuositiedot on laadittu erillisissä tuotantoprosesseissa ja vuositietoja laadittaessa on ollut käytössä kattavammat lähdeaineistot. Tilastovuodesta 2012 lähtien sekä vuosi- että neljännesvuositilasto on laadittu samassa järjestelmässä.

7. Eheys ja yhtenäisyys

Tilastokeskus laatii ja julkaisee julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoa neljännesvuosittain kolmen kuukauden viiveellä. Myös Rahoitustilinpitotilasto sisältää julkisyhteisöjen tiedot ja ne ovat täysin yhtenevät julkisyhteisöjen rahoitustilinpidoon tietojen kanssa. Tilastojen julkaisutarkkuus ei kuitenkaan kaikilta osin ole sama, vaan julkisyhteisöjen rahoitustilinpito esittää julkisyhteisöjen tiedot tarkemmalla tasolla kuin rahoitustilinpito. Rahoitustilinpito koostuu monien eri lähdetilastojen tiedoista. Käsitteelliset poikkeamat ja tasapainotus aiheuttavat sen, ettei tilasto ole kaikilta osin täysin yhtenevä lähdetilastojen kanssa. Tietojen vertaaminen lähdetilastojen tietoihin ei myöskään näistä syistä aina ole mielekäästä.

Lisätietoja

Martti Pykäri 09 1734 3382

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

rahoitus.tilinpito@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Rahoitustilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1795-4886 (pdf)